

## Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Sosyal Medyaya Yönelik Tutumlarının Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi\*\*

Melike Faiz<sup>1</sup> & Emine Karasu-Avcı<sup>1\*</sup>

<sup>1</sup>Kastamonu Üniversitesi, Türkiye

Gönderilme Tarihi: Kasım 2019 Kabul Tarihi: Aralık 2019

### Öz:

21. yüzyılda sosyal medyanın işlerlik kazanması her kesimden insanı internetle ilgilendirecek noktalara ulaştırmıştır. Sosyal medya; sürekli güncellenebilmesi, çoklu kullanıma ve sanal paylaşımlara açık olması nedeniyle en ideal kullanım alanlarından birisi haline gelmiştir. İnsanların bu sanal ortamda gün geçtikçe daha fazla vakit harcadıkları ve yeni bir dünya kurarak yaşadıkları görülmüştür. Arkadaş bulma, sosyal ve siyasal düşüncelerini paylaşma, tanışıp evlenme gibi ciddi eylemler sanal ortamlarda gerçekleşmektedir. Bu çalışmada Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının sosyal medya kullanımına yönelik tutumlarının incelenmesi amaçlanmaktadır. Araştırma nicel araştırma türlerinden tarama modelinde tasarlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, 2019-2020 eğitim ve öğretim yılı güz döneminde bir devlet üniversitesinin Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Lisans Programı'nda öğrenim görmekte olan ve araştırmaya gönüllü olarak katılmayı kabul eden 1., 2., 3. ve 4. sınıflardan 213 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak Otrar ve Arğın (2015) tarafından geliştirilen "Sosyal Medya Kullanımına Yönelik Tutum Ölçeği" kullanılmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının cinsiyetlerine göre hiçbir boyutta anlamlı fark bulunmamıştır. Öğretmen adaylarının düşkünlük puanları arasında sınıf düzeyine göre anlamlı bir farklılık bulunmuş; eğlence-paylaşım, ilgi çekme, sosyal etkileşim, açık etkileşim, eğitim ve toplam puanları arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır. Öğretmen adaylarının eğlence-paylaşım puanları arasında aylık gelir düzeyine göre anlamlı bir farklılık bulunmuş; düşkünlük, ilgi çekme, sosyal etkileşim, açık etkileşim, eğitim ve toplam puanları arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır. Öğretmen adaylarının düşkünlük ve ilgi çekme puanları arasında aylık okunan kitap sayısına göre anlamlı bir farklılık bulunmuş sosyal etkileşim, eğlence-paylaşım, açık etkileşim, eğitim ve toplam puanları arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır. Bu doğrultuda öğretmen adaylarının üye oldukları sosyal medya sitelerinde mesleki öğrenme topluluğu oluşturmaları sağlanarak sosyal medyayı eğitim-öğretim sürecinde nasıl daha etkili kullanabilecekleri konusunda etkileşimleri sağlanabilir

**Anahtar Kelimeler:** Sosyal medya, Sosyal Bilgiler, öğretmen adayı, tutum.

### Abstract

The social media became operational in the 21st century and brought people from all walks of interest to the internet. Social media has become one of the most ideal usage areas because it can be continuously updated, open to multiple usage and virtual shares. It is seen that people spend more time in this virtual environment and live by building a new world. Serious actions such as finding friends, sharing social and political thoughts, meeting and getting married take place in virtual environments. In this study, it is aimed to examine the attitudes of the prospective Social Studies teachers towards the use of social

\*Sorumlu Yazar E-mail: eavci@kastamonu.edu.tr

Orcid ID: 0000-0002-3135-2557

\*\* Bu makale, 8. Uluslararası Sosyal Bilgiler Eğitimi Sempozyumu'nda sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

*media. The research was designed in the survey model of quantitative research types. The study group consisted of 213 prospective teachers from the 1st, 2nd, 3rd and 4th grades who are studying in the Social Studies Teacher Undergraduate Program of a public university in the fall semester of 2019-2020 academic year. In this research, Attitude Scale towards Social Media Use developed by Otrar and Argın (2015) was used as data collection tool. According to the results of the study, no significant difference was found in any dimension according to the gender of the Social Studies teacher candidates. A significant difference was found between the indulgence scores of teacher candidates according to grade level; There was no significant difference between entertainment sharing, attention, social interaction, open interaction, education and total scores. There was a significant difference between the participants' entertainment sharing scores according to their monthly income; There was no significant difference between induction, attention, social interaction, open interaction, education and total scores. There was a significant difference between the scores of pre-service teachers' indulgence and attention according to the number of books read monthly, but no significant difference was found between social interaction, entertainment sharing, open interaction, education and total scores. In this direction, teacher candidates can create professional learning communities in social media sites where they are members and interact with them about how they can use social media more effectively in education-training process.*

**Keywords:** Social media, Social Studies, prospective teachers, attitude.

## GİRİŞ

Hızla değişen teknoloji ve giderek artan istek ve ihtiyaçlarla birlikte iletişim yeni bir boyut kazanmıştır. Teknoloji ile insan bu istek ve ihtiyaçlarına cevap bulabilmek için birtakım iletişim araçları geliştirmiştir. Bu iletişim araçları son yıllarda hayatımızın her alanını kapsamaya başlayan internet ve internet üzerinden kullanılan sosyal paylaşım ağlarıdır (Solmaz, Tekin, Herzem ve Demir, 2013). Sosyal paylaşım ağları; bireylerin sınırları belirlenmiş bir sistem içerisinde halka açık ya da yarı açık profil oluşturmalarına, kullanıcıların bağlantıda olduğu diğer kimselerin listesini açıkça görmesine ve aralarında gezinmesine izin veren web tabanlı hizmetlerin tümünden oluşmaktadır (Büyüksener, 2009). Sosyal ağlar insanlara duygu, düşünce ve eserlerini paylaşacakları imkanlar sunmakta ve tartışmaya açmaktadır. Bu sanal ortamlar sosyal medya olarak adlandırılmaktadır (Solmaz vd, 2013).

Sosyal medya; erişilebilir ve ölçeklenebilir iletişim araçları üzerinde meydana getirilen sosyal etkileşim ve paylaşım alanı olarak bireylerin duygu ve düşüncelerini, gözlemlerini, tecrübelerini aktarmak ve birbirleriyle iletişim halinde bulunmak için kullandıkları çevrimiçi ortamlardır (Aydoğan ve Kırık, 2012). Sosyal medya, tek yönlü bilgi paylaşımından, karşılıklı ve eş zamanlı bilgi paylaşımına ulaşmayı sağlayan diyaloglar ve paylaşımlar bütünüdür. Kullanıcıların çeşitli konularda birbirleriyle konuştukları, bilgi ve fikir paylaşımında buldukları sanal ortamlardır (Akt.Tekayak, 2017). İlk bakışta bireyler ya da küçük gruplar arasında gerçekleşen diyaloglar ve paylaşımlar gibi görünse de sosyal medya; bloglar ve forumlar, fotoğraflar, videolar, linkler, ses kayıtları, sosyal ağlardaki profil sayfaları ve daha farklı içerikleri ifade eden geniş bir kavramdır (Eley ve Tilley, 2009). Sosyal medya; teknoloji ve telekomünikasyon ile sosyal iletişimin, kelimeler, görseller, ses dosyaları yolu ile sağlandığı bir yapıdır (Büyüksener, 2009). Dolayısıyla sosyal medyanın zaman ve mekan sınırı olmaksızın paylaşımın, etkileşimin ve tartışmanın esas alındığı bir iletişim ağı olduğu söylenebilir.

Sosyal medya uygulamalarında içeriği tamamen kullanıcılar belirlerler. İnsanlar sosyal medyada günlük düşüncelerini yazabilir, bu düşünceler üzerine tartışabilir ve ortaya yeni fikirler koyabilirler. Fotoğraflar ve videolar paylaşabilir, iş arayabilir ve bulabilirler. Hatta sosyal medyadan biriyle tanışıp evlenebilirler (Akıncı Vural ve Bat, 2010). Ayrıca sosyal

medya sadece bir iletişim aracı olmaktan ziyade oyun oynama, bilgi edinme, para kazanma, arama yapma gibi bireylerin ihtiyacı olan birçok konuyu da ele almaktadır (İli, 2013). Tüm bu yönleriyle sosyal medya kişilerarası iletişimde, boş zaman etkinliklerinde, toplumsal ilişkilerin geliştirilmesinde ve kamuoyu oluşturulmasında etkili bir iletişim aracıdır (Göker, 2015). Bu doğrultuda Lietsala ve Sirkkunen (2008) sosyal medya ile ilgili şu temel özellikleri belirtmektedirler:

- Sosyal medya, kendine özgü bir içerik alanına sahiptir.
- Kullanıcılar sosyal medyada tüm içeriği veyahut bir kısmını kendileri oluşturma, paylaşma ve değerlendirme imkânına sahiptirler.
- Sosyal medya, sosyal etkileşime dayalıdır.
- Sosyal medya, dış ağları birbirine bağlama özelliğine sahiptir.
- Sosyal medyanın tüm kullanıcılarının birbirlerinin profillerine ve içeriklerine erişim sağlayabildiği özellikleri bulunmaktadır.

Sosyal medya platformu; gazete, televizyon ya da film gibi geleneksel medya araçlarından farklıdır. Geleneksel medya ortaya koyduğu üretimin yayınlanması için belirli kaynaklara ihtiyaç duyarken, sosyal medya bilgiyi paylaşmak ve bilgiye erişmek için ücretsizdir. Ayrıca sosyal medya hızlık, ucuzluk, güncellik, güvenilirlik, iletişimi kolaylaştırıcılık ve imaj iyileştiricilik bakımından geleneksel medyaya göre daha avantajlıdır (Akt.Tekayak, 2017). Bu anlamda sosyal medya; insanların iletişimini, çalışmasını, işbirliğini ve öğrenme sürecini yeniden şekillendirmiştir (Öztürk ve Talas, 2015).

Sosyal medya eğitim ortamları ve eğitimle ilgili kişiler tarafından da kullanılmaktadır. Sosyal ağ sitelerinin esnek ve kullanıcı dostu olması birçok öğrencinin bu yolla basit adımları takip ederek bir topluluk oluşturmalarını, kendi aralarında paylaşımlarını gerçekleştirmelerini ve dönütler vermelerini sağlamaktadır. Dolayısıyla sosyal medyanın öğrencilerin öğrenme sürecini desteklemesi, öğretmenin öğretim ve değerlendirme sürecine destek olması gibi birtakım yararları olduğu söylenebilir. Eğitim ve öğretim ortamlarında sosyal ağlardan yararlanarak öğrenciler ve öğretmenler arasında daha etkili bir iletişim sağlanacak, öğrenci ve öğretmenlerin birbirlerini tanıma olanakları da artacaktır (Öztürk ve Talas, 2015).

Öğretmenler, öğrencilerin sosyal medya kullanımını eğitim faaliyetlerine dahil ederek onları sosyal medyanın olumsuz etkilerinden koruyabilirler. Öğretmenlerin yeni neslin davranış şekillerini göz önünde bulundurmaları, dijital dünyadan haberdar olmaları ve bu ortamlardan eğitsel amaçlar doğrultusunda yararlanmaları eğitim hedeflerinin gerçekleştirilmesinde önemlidir (Arslan, 2015). Öğretmenler öğrencilerine, sosyal medya üzerinden bir eğitim platformu oluşturarak bilimsel tartışma ve fikir paylaşımına katkı sağlayabilir; derste izlemesi zaman alıcı videolar, filmler ve belgeseller izleterek dersi tamamlayıcı uygulamalar yaptırabilirler (Benzer, 2013). Pollara ve Zhu (2011) da sosyal medyanın öğrenme ve öğretme sürecinde öğrenciler ve öğretmenlerin iletişim becerilerini geliştirici, katılımı genişletici, akran desteğini güçlendirici ve işbirliğine dayalı öğrenmenin gerçekleşmesi amacıyla kullanılabilirliğini belirtirler.

Sosyal medyanın öğrencileri olumlu etkilediği kadar olumsuz etkilediği de bilinmektedir. Sosyal medya yoluyla öğrenci bilgi açısından kendisini geliştirebilir ve sanal dünyanın kendine sunduğu değerlerle öğrenme sürecini olumlu yönde etkileyebilir. Ancak sosyal medyanın

öğrencilerde özgüven eksikliği ve asosyalleşme gibi birtakım olumsuz özellikler de ortaya çıkardığı bilinmektedir. Ayrıca sosyal medya öğrenciler arasında siber zorbalığın da yaşandığı bir mekan haline dönüşebilmektedir (Baştürk Akca, Sayımer ve Ergül, 2015). Öğrencilerin sosyal medyada tacize, tehdide ve zorbalığa maruz kalmadan bir takım tedbirler alınması ve bu bağlamda farkındalık oluşturulması gerekmektedir (Korucu ve Usta, 2017).

Öğretmenlerin öğrenme ve öğretme sürecinde sosyal medyayı doğru ve etkili kullanabilmeleri, öğrencilerin sosyal medyada daha doğru vakit geçirmeye yönlendirmeleri ve öğrenmelerini desteklemeleri öğretmen eğitimi sırasında sosyal medyaya ilişkin edindiği tutumlarla paralellik göstermektedir. Bu nedenle adayların öğretmen eğitimleri sürecinde sosyal medyayı doğru ve etkili kullanmaya yönelik beceriler edinmeleri, sosyal medyayı öğrenme ve öğretme sürecinde nasıl kullanabileceklerine yönelik deneyimler geçirmeleri önemlidir. Burada karşımıza çıkan tutum kavramını açıklamak yerinde olacaktır.

Tutum kavramı, bir duruma, olaya ya da nesneye ilişkin bireyin eğilimleri olarak tanımlanabilir. Herhangi bir uyarıcıya karşı gerçekleşen duygusal eğilimler ve tepki vermedir (Kazazoğlu, 2011). Tutumlar, yaşantı yoluyla kazanılır. Beğenilerimiz, tercihlerimiz, sevgilerimiz ve nefretlerimiz sahip olduğumuz tutumlar ile açıklanabilir. (Çöllü ve Öztürk, 2006). Tutumların sağlıklı bir şekilde ölçülmesi ise davranışların doğru tahmin edilmesini sağlar. Bu nedenle tutumların tespit edilmesi eğitimciler için ayrıca önemlidir. Eğitimciler göre tutum kavramı ise öğrenme ve öğretme sürecini etkileyen bir unsur olarak ele alınır (Öztürk ve Kalyoncu, 2014). Eğitimcilerin bir uyarıcıya yönelik tutumları onu doğru ve etkili kullanma konusunda yardımcı olacaktır. Bu araştırmanın konusu olan sosyal medyaya ilişkin eğitimcilerin tutumlarının hangi yönde olduğu onu nasıl kullanacaklarını da belirleyecektir.

Literatürde öğretmen adaylarının sosyal medya kullanmalarına yönelik çeşitli çalışmalar bulunmaktadır. Bu çalışmalarda öğretmen adaylarının sosyal medya kullanım durumları ve medya okuryazarlık düzeyleri arasındaki ilişki (Karasu ve Arıkan, 2016); Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının sosyal medya kullanım ve doyumları (Aydın ve Çelik, 2017); öğretmen adaylarının sosyal medya kullanımına ilişkin tutumları (Malatya il örneği) (Kırnık, Pepeler ve Özbek, 2018); Fen Bilgisi öğretmen adaylarının sosyal medyayı kullanım amaçları (Benzer, 2013); öğretmen adaylarının sosyal ağ sitelerini kullanım amaçları, eleştirel düşünme eğilimleri ve medya okuryazarlıkları arasındaki ilişki (Ulu ve Baş, 2019); öğretmen adaylarının medya okuryazarlığı dersi kapsamında internet ve sosyal medya kullanımları (Ata ve Yıldırım, 2016); Y kuşağı öğretmen adayları ve sosyal medya (Gündüzalp ve Şener, 2019); Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının sosyal ağ kullanım profillerinin belirlenmesi (Yeşiltaş, 2016); öğretmen adaylarının sosyal medya kullanımlarıyla e-öğrenmeye yönelik tutumları arasındaki ilişki (Ünsal ve Avar Vayvay, 2018); öğretmen adaylarının sosyal medyaya ilişkin tutumları ile internet bağımlılıkları arasındaki ilişki (Sağır ve Doğruluk, 2018); öğretmen adaylarının sosyal medya destekli bilimsel iletişimi kullanmaları (Dağhan, Nuhoğlu Kibar, Menzi Çetin, Telli ve Akkoyunlu, 2015); öğretmen adaylarının sosyal medya kavramına ilişkin algıları (Erdem, Alkan ve Erdem, 2017); üniversite öğrencilerinin sosyal medyaya ilişkin tutumları (Aküzüm ve Saraçoğlu, 2017); Görsel Sanatlar öğretmen adaylarının sosyal medyanın öğrenme sürecine etkilerine ilişkin görüşleri (Özkan, 2019); Sosyal Bilgiler öğretmen ve öğretmen adaylarının sosyal medyadaki tarihle ilgili paylaşımlara ilişkin görüşleri (Elbasan, 2019); Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının sosyal medya kullanımlarının medya okuryazarlık düzeyinde farklı değişkenler açısından incelenmesi (Güney, 2018); öğretmen adaylarının bilgi gizliliği yönetimi davranışları, internet bağımlılıkları ve sosyal medya kullanım alışkanlıkları arasındaki ilişkileri (Sevinç, 2018); öğretmen adaylarının sosyal medya kullanım alışkanlıkları ile internet

bağımlılıkları arasındaki ilişki (Doğruluk, 2017); Fen bilgisi öğretmen adaylarının, bir öğrenme ortamı olarak sosyal medyayı kullanmalarına yönelik tutumlarının incelenmesi (Şurgun, 2016); öğretmen adaylarının sosyal medyadaki etik davranışlara ilişkin görüşleri (Mısırlı, 2016) gibi konuların ele alındığı görülmektedir. Buna göre literatürde öğretmen adayı ve sosyal medya ile ilgili farklı çalışmalar mevcuttur. Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının sosyal medya ile ilgili tutumlarını ele alan çalışmaların (Yeşiltaş, 2016; Aydın ve Çelik, 2017; Güney, 2018; Elbasan, 2019) son yıllarda yapılmaya başlandığı görülmektedir. Bu araştırma ile hem literatüre katkı sağlamak hem de farklı sonuçlar ortaya çıkarmak amaçlanmaktadır. Öğretmen adaylarının meslek hayatlarına başladıklarında günlük hayatımızın bir parçası haline gelen sosyal medyadan etkili bir şekilde yararlanabilmeleri sosyal medyaya ilişkin tutumlarına bağlıdır. Bu nedenle öğretmen adaylarının sosyal medyadan eğitimsel amaçlarla yararlanabilmesi için adayların sosyal medyayı kullanım tutumlarının tespit edilmesi öğretmen eğitimini şekillendirmek açısından da önem taşımaktadır.

### ***Araştırmanın Amacı***

Bu çalışmada Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının sosyal medyaya yönelik tutumlarının tespit edilmesi amaçlanmıştır. Bu doğrultuda aşağıdaki soruların cevaplanması hedeflenmiştir:

1. Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının sosyal medyaya yönelik tutumları nelerdir?
  - 1.1. Öğretmen adaylarının ölçekte yer alan boyutlardan aldıkları en düşük, orta ve en yüksek farkındalık puanları nedir?
  - 1.2. Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının sosyal medyaya yönelik tutumları cinsiyete göre farklılaşmakta mıdır?
  - 1.3. Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının sosyal medyaya yönelik tutumları sınıf düzeyine göre farklılaşmakta mıdır?
  - 1.4. Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının sosyal medyaya yönelik tutumları aylık okunan kitap sayısına göre farklılaşmakta mıdır?
  - 1.5. Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının sosyal medyaya yönelik tutumları aile gelirine göre farklılaşmakta mıdır?
  - 1.6. Öğretmen adaylarının kitap okuma alışkanlığına yönelik tutum ölçeği boyutlarının birbiriyle ilişkisi nasıldır?

## **YÖNTEM**

### ***Araştırmanın Modeli***

Bu çalışmada nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeli kullanılmıştır. Tarama (survey), geçmişte ya da o anda var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyen ve tanımlamayı amaçlayan yaklaşımdır. Bu yaklaşımda araştırmaya konu olan her neyse onları değiştirme ve etkileme çabası yoktur (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz, ve Demirel, 2009). Bu çalışmada, Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının sosyal medyaya yönelik tutumları tespit edilmek istendiğinden tarama modelinden yararlanılmıştır.

### ***Çalışma Grubu***

Araştırmanın çalışma grubunu 2019-2020 eğitim ve öğretim yılı güz döneminde bir devlet üniversitesinin Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Lisans Programı'nda 1.,2.,3. ve 4.sınıf düzeyinde öğrenimini sürdürmekte olan ve araştırmaya katılmayı gönüllü olarak kabul eden 213 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Bu doğrultuda araştırmanın örneklem türü kolay ulaşılabilir örnekleme olarak belirlenmiştir. Kolay ulaşılabilir örnekleme, araştırmacının yakın ve erişilmesi kolay olan katılımcıları seçtiği örnekleme türüdür. Bu örnekleme diğer örnekleme türlerinin

kullanılma olasılığının az olduğu durumlarda kullanılır (Dawson ve Trapp, 2001). Bu araştırmada da Sosyal Bilgiler öğretmen adayları ulaşılması en kolay örneklem olduğu için tercih edilmiştir.

### ***Veri Toplama Aracı***

Araştırmada veri toplama aracı olarak Otrar ve Argın (2015) tarafından geliştirilen “Sosyal Medya Kullanımına Yönelik Tutum Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçek düşkünlük (13 madde), eğlence ve paylaşım (8 madde), ilgi çekme (5 madde), sosyal etkileşim (3 madde), açık iletişim (3 madde) ve eğitim (3 madde) olmak üzere altı boyuttan oluşmaktadır. Otrar ve Argın (2015) ölçeğe ilişkin Cronbach’s Alpha değerlerini hesaplamış bu hesaplama göre düşkünlük boyutuna dair 0,916, eğlence ve paylaşım boyutuna dair 0,826, ilgi çekme boyutuna dair 0,788; sosyal etkileşim boyutuna dair 0,747, açık iletişim boyutuna dair 0,739 ve eğitim boyutuna dair 0,661 toplam ölçeğe dair ise 0,921 bulunmuştur. Araştırmacılar da ölçeğin Cronbach’s Alpha değerlerini hesaplamış bu hesaplama göre düşkünlük boyutuna dair 0,897, eğlence ve paylaşım boyutuna dair 0,869, ilgi çekme boyutuna dair 0,821; sosyal etkileşim boyutuna dair 0,781, açık iletişim boyutuna dair 0,713 ve eğitim boyutuna dair 0,718 toplam ölçeğe dair ise 0,780 bulunmuştur. Ölçekte düşkünlük boyutuna ait maddeler (23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35. madde) olumsuz maddelerdir. Analiz edilirken bu maddeler tersten kodlanmıştır.

### ***Verilerin Analizi***

Veriler araştırmacılar tarafından bizzat öğretmen adaylarına ulaşılarak toplanmıştır. Yapılan normal dağılım testinde normallik değeri 0,199 bulunmuştur. Bu değer 0,050den büyük olduğundan parametrik testlerle analiz edilmesi uygun bulunmuştur. Araştırmada elde edilen veriler bağımsız gruplar için t-testi, tek yönlü ANOVA, scheffe, LSD, betimsel istatistik, korelasyon analizleriyle analiz edilmiştir.

## **BULGULAR VE YORUM**

Bu bölümde, öğretmen adaylarının sosyal medya tutum ölçeğine verdikleri cevaplar doğrultusunda elde edilen bulgulara yer verilmiştir. Bu doğrultuda öğretmen adaylarının ölçeğe verdikleri cevaplar incelenmiş, cinsiyet, sınıf düzeyi, aylık okunan kitap sayısı ve ailenin aylık geliri açısından değerlendirme yapılmıştır. Buna ek olarak ölçekte yer alan boyutlar arasındaki ilişki bulunmuş ve tablolar halinde aşağıda sunulmuştur.

Öğretmen adaylarının ölçekten aldıkları düşkünlük, eğlence-paylaşım, ilgi çekme, sosyal etkileşim, açık etkileşim, eğitim tutum puanlarına yönelik betimsel istatistiklere Tablo 1’de yer verilmiştir.

**Tablo 1.** Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Sosyal Medyaya Yönelik Tutumları

Boyutlar	n	En Düşük	En Yüksek	$\bar{X}$	ss
Düşkünlük (14 madde)	213	13	65	50,36	9,49
Eğlence-Paylaşım (8 madde)	213	8	40	28,54	6,08
İlgi Çekme (5 madde)	213	5	25	13,83	4,41
Sosyal Etkileşim (3 madde)	213	3	15	7,97	2,95
Açık Etkileşim (3 madde)	213	3	15	8,82	2,70
Eğitim (3 madde)	213	3	15	7,93	2,67

Ölçekte yer alan boyutlardan alınabilecek en düşük, orta ve en yüksek farkındalık puanları incelendiğinde düşkünlük boyutunda en düşük puan 13(13x1), orta puan 32,5(13x2,5) ve yüksek puan 65(13x5); eğlence-paylaşım boyutunda en düşük puan 8(8x1), orta puan 20(8x2,5) ve yüksek puan 40(8x5); ilgi çekme boyutunda en düşük puan 5(5x1), orta puan 12,5(5x2,5) ve yüksek puan 25(5x5); sosyal etkileşim boyutunda en düşük puan 3(3x1), orta puan 7,5(3x2,5), en yüksek puan 15(3x5); açık etkileşim boyutunda en düşük puan 3(3x1), orta puan 7,5(3x2,5), en yüksek puan 15(3x5); eğitim tutum boyutunda en düşük puan 3(3x1), orta puan 7,5(3x2,5), en yüksek puan 15(3x5) olarak hesaplanmaktadır.

Bu puanlardan yola çıkarak Tablo 2'deki bulgulara bakıldığında öğretmen adaylarının düşkünlük puanları, eğlence-paylaşım puanları, ilgi çekme puanları, sosyal etkileşim puanları, açık etkileşim puanları ve eğitim puanlarının orta puanın üzerinde olduğu bulunmuştur. Öğretmen adaylarının düşkünlük, eğlence-paylaşım, ilgi çekme, sosyal etkileşim, açık etkileşim, eğitim tutumu bu puanların cinsiyet değişkeni açısından farklılaşma durumu incelenmiş ve bunun için yapılan bağımsız t-testi sonucunda elde edilen bulgular Tablo 2'de sunulmuştur.

**Tablo 2.** Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Sosyal Medya Tutum Ölçeği Boyutlarının Cinsiyete Göre Bağımsız Gruplar İçin t-Testi Sonuçları

Boyutlar	Cinsiyet	N	Ortalama	S.S.	T	p
Düşkünlük	Kız	126	50,3810	9,10548	0,45	,964
	Erkek	87	50,3218	10,07933		
Eğlence-Paylaşım	Kız	126	28,8730	6,03985	0,934	,351
	Erkek	87	28,0805	6,15350		
İlgi Çekme	Kız	126	13,6984	4,22804	-0,526	,599
	Erkek	87	14,0230	4,69531		
Sosyal Etkileşim	Kız	126	7,7619	2,91047	-1,252	,212
	Erkek	87	8,2759	2,99492		
Açık Etkileşim	Kız	126	8,7619	2,70238	-0,388	,698
	Erkek	87	8,9080	2,70070		
Eğitim	Kız	126	8,0238	2,48987	0,589	,557
	Erkek	87	7,8046	2,91284		
Toplam	Kız	126	117,5000	12,92115	0,046	,963
	Erkek	87	117,4138	13,90044		

Tablo 2 incelendiğinde öğretmen adaylarının düşkünlük, eğlence-paylaşım, ilgi çekme, sosyal etkileşim, açık etkileşim ve eğitim puan ortalamalarının cinsiyete göre farklılaşmadığı

görülmektedir ( $p=0,964$ ;  $p=0,351$ ;  $p=0,599$ ;  $p=0,212$ ;  $p=0,698$ ;  $p=0,557$ ;  $p=0,963$ ;  $p<0,05$ ). Buna göre cinsiyet değişkeninin sosyal medya tutum ölçeğinin boyutları üzerinde herhangi bir etkisi olmadığı görülmektedir.

Araştırmada diğer bir değişken sınıf düzeyidir. Sınıf düzeyine yönelik olarak öğretmen adaylarının düşkünlük, eğlence-paylaşım, ilgi çekme, sosyal etkileşim, açık etkileşim, eğitim puanlarına ilişkin bulgular Tablo 3'te yer almaktadır:

**Tablo 3.** Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Okudukları Sınıfa Düzeyine Göre Sosyal Medya Tutum Ölçeği Boyutlarına İlişkin Betimsel İstatistikleri

	N	$\bar{X}$	Ss	
Düşkünlük	1	51	52,96	7,11
	2	59	47,70	10,32
	3	54	50,09	10,73
	4	49	51,14	8,54
	Toplam	213	50,37	9,49
Eğlence-Paylaşım	1	51	28,08	6,12
	2	59	28,75	5,99
	3	54	29,11	5,54
	4	49	28,18	6,81
	Total	213	28,55	6,08
İlgi Çekme	1	51	13,49	4,05
	2	59	13,49	4,93
	3	54	14,98	4,30
	4	49	13,33	4,16
	Total	213	13,83	4,42
Sosyal Etkileşim	1	51	8,14	3,39
	2	59	8,02	2,83
	3	54	8,56	2,59
	4	49	7,10	2,86
	Total	213	7,97	2,95
Açık Etkileşim	1	51	9,06	2,59
	2	59	8,30	2,69
	3	54	9,43	2,73
	4	49	8,53	2,70
	Total	213	8,82	2,70
Eğitim	1	51	7,47	2,38
	2	59	7,98	2,80
	3	54	8,22	2,68
	4	49	8,04	2,78
	Total	213	7,93	2,67
Toplam	1	51	119,20	15,07
	2	59	114,24	12,74
	3	54	120,39	14,00
	4	49	116,33	10,24
	Total	213	117,47	13,30

Tablo 3 incelendiğinde eğlence-paylaşım, ilgi çekme, sosyal etkileşim, açık etkileşim ve eğitim puanlarının birbirine çok yakın olduğu görülmektedir. Buna ek olarak düşkünlük puanında ise en yüksek puana 1.sınıf öğretmen adaylarına ait olduğu bulunmuştur. Öğrencilerin aldıkları bu



puanların sınıf düzeyi değişkeni açısından farklılaşma durumunun incelenmesi için tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Analiz sonuçları Tablo 4'te sunulmuştur.

**Tablo 4.** Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Okudukları Sınıfa Göre Kitap Okumaya İlişkin Tutumlarının Tek Yönlü ANOVA Sonuçları

		Kareler T.	Df	Kareler O.	F	Sig.
Düşkünlük	Gurup Arası	797,916	3	265,972	3,037	,030
	Gurup içi	18302,967	209	87,574		
	Toplam	19100,883	212			
Eğlence-Paylaşım	Gurup Arası	37,179	3	12,393	,332	,803
	Gurup içi	7811,553	209	37,376		
	Toplam	7848,732	212			
İlgi Çekme	Gurup Arası	96,668	3	32,223	1,667	,175
	Gurup içi	4039,248	209	19,327		
	Toplam	4135,915	212			
Sosyal Etkileşim	Gurup Arası	56,986	3	18,995	2,222	,087
	Gurup içi	1786,845	209	8,549		
	Toplam	1843,831	212			
Açık Etkileşim	Gurup Arası	42,481	3	14,160	1,975	,119
	Gurup içi	1498,740	209	7,171		
	Toplam	1541,221	212			
Eğitim	Gurup Arası	16,139	3	5,380	,754	,521
	Gurup içi	1490,941	209	7,134		
	Toplam	1507,080	212			
Toplam	Gurup Arası	1292,660	3	430,887	2,488	,061
	Gurup içi	36194,326	209	173,179		
	Toplam	37486,986	212			

Tablo 4'e göre öğretmen adaylarının düşkünlük puanları arasında sınıf düzeyine göre anlamlı bir farklılık bulunmuş eğlence-paylaşım, ilgi çekme, sosyal etkileşim, açık etkileşim, eğitim ve toplam puanları arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır ( $F=3,037$ ,  $p<,05$ ;  $F=1,667$ ,  $p<,05$ ;  $F=2,222$ ,  $p<,05$ ;  $F=1,975$ ,  $p<,05$ ;  $F=,754$ ,  $p<,05$ ;  $F=2,488$ ,  $p<,05$ ).

Öğretmen adaylarının sınıf düzeyi değişkeni açısından düşkünlük, eğlence-paylaşım, ilgi çekme, sosyal etkileşim, açık etkileşim ve eğitim tutum puanlarının Scheffe testi karşılaştırması yapılmıştır. Buna ilişkin sonuçlar Tablo 5'te yer almaktadır:

**Tablo 5.** Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Okudukları Sınıfa Göre Sosyal Medya Tutumları Scheffe Testi Karşılaştırma Sonuçları

Boyutlar	Ortalamalar farkı	Standart hata	P	Fark
Düşkünlük	5,26587*	,1,79	,037	1 2

Tablo 5'e göre düşkünlük puanları 1. ve 2. sınıf düzeyindeki öğretmen adayları arasında 1. sınıf öğretmen adayları lehine anlamlı farklılık bulunmuştur. 1. sınıf düzeyindeki öğretmen adayları sosyal medyaya daha fazla düşkünlük gösterdiği söylenebilir. Bu durum 1. sınıf öğretmen adaylarının 2. sınıf öğretmen adaylarına göre ders yoğunluklarının daha az olması ile açıklanabilir.

Araştırmada aile aylık gelirin öğretmen adaylarının düşkünlük, eğlence-paylaşım, ilgi çekme, sosyal etkileşim, açık etkileşim ve eğitim puanları da incelenmiştir. Tablo 6'da buna ilişkin betimsel istatistikler yer almaktadır:

**Tablo 6.** Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Ailesinin Aylık Gelirine Göre Sosyal Medya Tutumları İlişkin Betimsel İstatistikleri

		N	$\bar{X}$	ss
Düşkünlük	1-1999	54	116,19	15,52
	2000-2999	70	118,51	13,58
	3000-3999	50	116,12	10,97
	4000-4999	20	117,80	14,68
	5000 ve üstü	19	120,42	9,38
	Toplam	213	117,47	13,30
Eğlence-Paylaşım	1-1999	54	53,02	8,73
	2000-2999	70	49,83	9,26
	3000-3999	50	50,04	10,76
	4000-4999	20	47,10	8,61
	5000 ve üstü	19	49,00	8,84
	Toplam	213	50,36	9,49
İlgi Çekme	1-1999	54	26,39	6,81
	2000-2999	70	29,30	5,21
	3000-3999	50	28,82	6,38
	4000-4999	20	30,25	5,51
	5000 ve üstü	19	29,42	5,69
	Toplam	213	28,55	6,09
Sosyal Etkileşim	1-1999	54	12,87	4,48
	2000-2999	70	14,43	4,17
	3000-3999	50	13,46	4,46
	4000-4999	20	14,30	4,09
	5000 ve üstü	19	14,84	5,14
	Toplam	213	13,83	4,42
Açık Etkileşim	1-1999	54	7,87	2,95
	2000-2999	70	8,23	2,91
	3000-3999	50	7,32	2,79
	4000-4999	20	8,65	3,15
	5000 ve üstü	19	8,32	3,28
	Toplam	213	7,97	2,95
Eğitim	1-1999	54	8,44	2,93
	2000-2999	70	8,93	2,65
	3000-3999	50	8,40	2,63
	4000-4999	20	9,35	2,60
	5000 ve üstü	19	10,05	2,15
	Toplam	213	8,82	2,70
Toplam	1-1999	54	116,19	15,52
	2000-2999	70	118,51	13,56
	3000-3999	50	116,12	10,97
	4000-4999	20	117,80	14,68
	5000 ve üstü	19	120,42	9,38
	Toplam	213	117,47	13,30

Tablo 6 incelendiğinde düşkünlük, ilgi çekme, sosyal etkileşim, açık etkileşim ve eğitim puanlarının birbirine çok yakın olduğu görülmektedir. Buna ek olarak da eğlence-paylaşım puanında ise en yüksek puana 1000-1999 gelire sahip öğretmen adaylarına ait olduğu bulunmuştur. Öğretmen adaylarının aldıkları bu puanların aylık gelir düzeyi değişkeni açısından farklılaşma durumunun incelenmesi için tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Analiz sonuçları Tablo 7’de sunulmuştur:

**Tablo 7.** Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Ailelerinin Aylık Gelirlerine Göre Sosyal Medya Tutumlarının Tek Yönlü ANOVA Sonuçları

		Kareler T.	Df	Kareler O.	F	Sig.
Düşkünlük	Gurup Arası	654,238	4	163,560	1,844	,122
	Gurup içi	18446,644	208	88,686		
	Toplam	19100,883	212			
Eğlence-Paylaşım	Gurup Arası	367,437	4	91,859	2,554	,040
	Gurup içi	7481,295	208	35,968		
	Toplam	7848,732	212			
İlgi Çekme	Gurup Arası	105,534	4	26,383	1,362	,248
	Gurup içi	4030,382	208	19,377		
	Toplam	4135,915	212			
Sosyal Etkileşim	Gurup Arası	37,860	4	9,465	1,090	,362
	Gurup içi	1805,971	208	8,683		
	Toplam	1843,831	212			
Açık Etkileşim	Gurup Arası	51,747	4	12,937	1,807	,129
	Gurup içi	1489,474	208	7,161		
	Toplam	1541,221	212			
Eğitim	Gurup Arası	23,455	4	5,864	,822	,512
	Gurup içi	1483,625	208	7,133		
	Toplam	1507,080	212			
Toplam	Gurup Arası	424,240	4	106,060	,595	,666
	Gurup içi	37062,745	208	178,186		
	Toplam	37486,986	212			

Tablo 7’ye göre öğretmen adaylarının eğlence paylaşım puanları arasında aylık gelir düzeyine göre anlamlı bir farklılık bulunmuş; düşkünlük, ilgi çekme, sosyal etkileşim, açık etkileşim, eğitim ve toplam puanları arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır (F=1,844, p<,05; F=2,554, p<,05; F=1,362, p<,05; F=1,090, p<,05; F=1,807, p<,05; F=0,822 p<,05; F=0,595 p<,05;).

Öğretmen adaylarının sınıf düzeyi değişkeni açısından düşkünlük, eğlence-paylaşım, ilgi çekme, sosyal etkileşim, açık etkileşim ve eğitim tutum puanlarının LSD testi karşılaştırması yapılmıştır. Buna ilişkin sonuçlar Tablo 8’de yer almaktadır:

**Tablo 8.** Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Sosyal Medya Tutumlarının Sınıf Düzeyi Değişkenine İlişkin LSD Testi Karşılaştırma Sonuçları

Boyutlar	Ortalamalar farkı	Standart hata	P	Fark	
Eğlence Paylaşım	2,91111*	1,086	,008	1000-1999	2000-2999
	2,43111*	1,18	,040	1000-1999	3000-3999
	3,86111*	1,57	,015	1000-1999	4000-4999

Tablo 8'e göre öğretmen adaylarının eğlence-paylaşım puanları 1000-1999 ile 2000-2999, 3000-3999 ve 4000-4999 arasında aile aylık geliri 1000-1999 olanın lehine olmuştur. Buna göre düşük düzey gelire sahip olan öğretmen adaylarının sosyal medyaya daha fazla düşkünlük gösterdiği söylenebilir. Bu durum düşük düzey gelire sahip öğretmen adaylarının sosyal medya aracılığı ile farklı dünyaları tanıma ve ona ulaşma isteğinden kaynaklanabilir.

Araştırmada öğretmen adaylarının aylık okudukları kitap sayısının öğretmen adaylarının düşkünlük, eğlence-paylaşım, ilgi çekme, sosyal etkileşim, açık etkileşim ve eğitim puanları da incelenmiştir. Tablo 9'da buna ilişkin betimsel istatistikler yer almaktadır:

**Tablo 9.** Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Aylık Okudukları Kitap Sayısına Göre Sosyal Medya Tutumlarının Betimsel İstatistikleri

		N	$\bar{X}$	ss
Düşkünlük	1-2	131	49,28	9,76
	2-3	58	50,67	8,57
	3 ve üstü	24	55,46	8,71
	Total	213	50,36	9,49
Eğlence Paylaşım	1-2	131	29,13	5,80
	2-3	58	28,22	6,36
	3 ve üstü	24	26,17	6,55
	Total	213	28,55	6,09
İlgi Çekme	1-2	131	14,30	4,36
	2-3	58	13,71	4,14
	3 ve üstü	24	11,58	4,86
	Total	213	13,83	4,42
Sosyal Etkileşim	1-2	131	8,30	3,11
	2-3	58	7,48	2,62
	3 ve üstü	24	7,38	2,67
	Total	213	7,97	2,95
Açık Etkileşim	1-2	131	9,02	2,59
	2-3	58	8,59	2,80
	3 ve üstü	24	8,33	3,02
	Total	213	8,82	2,70
Eğitim	1-2	131	8,20	2,60
	2-3	58	7,64	2,48
	3 ve üstü	24	7,21	3,31
	Total	213	7,93	2,67
Toplam	1-2	131	49,28	9,76
	2-3	58	50,67	8,57
	3 ve üstü	24	55,46	8,71
	Total	213	50,36	9,49

Tablo 9 incelendiğinde öğretmen adaylarının eğlence-paylaşım, sosyal etkileşim, açık etkileşim ve eğitim puanlarının birbirine çok yakın olduğu görülmektedir. Buna ek olarak düşkünlük puanında en yüksek puana aylık 3 ve üstü kitap okuyan grup ve ilgi çekme puanında ise aylık 1 ve 2 kitap okuyan öğretmen adaylarına ait olduğu bulunmuştur. Öğrencilerin aldıkları bu puanların aylık okunan kitap değişkeni açısından farklılaşma durumunun incelenmesi için tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Analiz sonuçları Tablo 10’da sunulmuştur:

**Tablo 10.** Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Aylık Okudukları Kitap Sayısına Göre Kitap Okumaya İlişkin Tutumlarının Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

		Kareler T.	df	Kareler O.	F	Sig.
Düşkünlük	Gurup Arası	781,599	2	390,799	4,480	,012
	Gurup içi	18319,284	210	87,235		
	Toplam	19100,883	212			
Eğlence-Paylaşım	Gurup Arası	186,519	2	93,259	2,556	,080
	Gurup içi	7662,213	210	36,487		
	Toplam	7848,732	212			
İlgi Çekme	Gurup Arası	150,676	2	75,338	3,970	,020
	Gurup içi	3985,240	210	18,977		
	Toplam	4135,915	212			
Sosyal Etkileşim	Gurup Arası	36,334	2	18,167	2,111	,124
	Gurup içi	1807,497	210	8,607		
	Toplam	1843,831	212			
Açık Etkileşim	Gurup Arası	13,849	2	6,924	,952	,388
	Gurup içi	1527,372	210	7,273		
	Toplam	1541,221	212			
Eğitim	Gurup Arası	26,885	2	13,443	1,907	,151
	Gurup içi	1480,195	210	7,049		
	Toplam	1507,080	212			
Toplam	Gurup Arası	195,367	2	97,683	,550	,578
	Gurup içi	37291,619	210	177,579		
	Toplam	37486,986	212			

Tablo 10’a göre öğretmen adaylarının düşkünlük ve ilgi çekme puanları arasında aylık okunan kitap sayısına göre anlamlı bir farklılık bulunmuş; sosyal etkileşim, eğlence-paylaşım, açık etkileşim, eğitim ve toplam puanları arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır (F=4,480 p<,05; F=2,556, p<,05; F=3,970, p<,05; F=2,111, p<,05; F=0,952, p<,05; F=1,907 p<,05; F=0,550 p<,05;).

Öğretmen adaylarının sınıf düzeyi değişkeni açısından düşkünlük, eğlence paylaşım, ilgi çekme, sosyal etkileşim, açık etkileşim ve eğitim tutum puanlarının scheffe testi karşılaştırması yapılmıştır. Buna ilişkin sonuçlar Tablo 11’de yer almaktadır:

**Tablo 11.** Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Aylık Okudukları Kitap Sayısına Göre Sosyal Medya Tutumlarının Scheffe Testi Karşılaştırma Sonuçları

Boyutlar	Ortalamalar farkı	Standart hata	P	Fark
Düşkünlük	6,17589	2,07	0,03	3 ve üstü 1-2
İlgi çekme	2,71438	,97	0,21	1-2 3 ve üstü

Tablo 11’e göre öğretmen adaylarının düşkünlük puanları aylık 3 ve üstü kitap okuyanlar ile 1-2 kitap okuyanlar arasında 3 ve üstü kitap okuyanların lehine fark bulunurken, ilgi çekme boyutunda aylık 1-2 kitap ile 3 ve üstü kitap okuyanlar arasında 1-2 kitap okuyanların lehine

anlamli farklılık bulunmuştur. Buna göre fazla kitap okuyanlar az kitap okuyanlara göre daha fazla sosyal medyaya düşkündür. Ama ilgi çekme düzeyinde tam tersi az kitap okuyanların sosyal medya tutumu yüksek olduğu görülmektedir. Aylık 3 ve üstü kitap okuyanların sosyal medyaya düşkünlüklerinin 1-2 kitap okuyanlara göre daha fazla olması adayların sosyal medya üzerinden günlük haber sitelerini takip etmeleri; eğitim, sanat, kültür vb. durumları araştırma istekleri ile açıklanabilir. Aylık 1-2 kitap okuyan öğretmen adaylarının sosyal medyaya ilgi düzeylerinin daha yüksek olması ise bu adayların derslere ve kitap okumaya ayırdıkları zaman dışında sosyal medyaya yöneldiklerini gösterir niteliktedir.

**Tablo 12.** Değişkenlerin Aritmetik Ortalama, Standart Sapma ve Korelasyon Değerleri

Değişkenler	$\bar{X}$	ss	1	2	3	4	5	6	7
1. Toplam	117,4648	13,29757	1	,205	,672	,606	,510	,661	,487
2. Düşkünlük	50,3568	9,49202		1	-,366	-,511	-,343	-,150	-,324
3. Eğlence-Paylaşım	28,5493	6,08460			1	,617	,361	,521	,425
4. İlgi Çekme	13,8310	4,41690				1	,653	,524	,523
5. Sosyal Etkileşim	7,9718	2,94912					1	,386	,364
6. Açık İletişim	8,8216	2,69628							,336
7. Eğitim	7,9343	2,66625							1

Tablo 12’de yer alan boyutlara yönelik ilişkiye bakıldığında toplam puan ile düşkünlük puanı arasında düşük düzeyde pozitif yönde ilişki; sosyal etkileşim ve eğitim puanı arasında orta düzeyde pozitif yönde ilişki; eğlence-paylaşım, ilgi çekme, açık iletişim puanı arasında yüksek düzeyde pozitif yönde ilişki bulunmuştur. Düşkünlük puanı ile eğlence-paylaşım, sosyal etkileşim, eğitim puanları arasında düşük düzeyde negatif yönde ilişki, açık iletişimle ise çok düşük düzeyde negatif yönde ilişki bulunmuştur. Eğlence-paylaşım puanları ile sosyal etkileşim puanları arasında düşük düzeyde pozitif yönde, eğitim puanı ile orta düzeyde pozitif yönde, ilgi çekme ile orta düzeyde pozitif yönde, açık iletişim ile yüksek düzeyde pozitif yönde ilişki bulunmuştur. İlgi çekme puanları ile açık iletişim ve eğitim puanları arasında orta düzeyde pozitif yönde, sosyal etkileşimle yüksek düzeyde pozitif yönde ilişki bulunmuştur. Sosyal etkileşim puanı ile açık iletişim ve eğitim puanları arasında düşük düzeyde pozitif yönde ilişki bulunmuştur. Açık iletişim ile eğitim puanları arasında ise düşük düzeyde pozitif yönde ilişki bulunmuştur. Ölçeğin tamamı ve ölçeğin boyutlarının ilişkisine bakıldığında birbirleriyle olan ilişkinin orta düzeyin üstünde olduğu görülmektedir. Buna göre ölçeğin boyutlarının birbiriyle uyumlu olduğu söylenebilir.

## SONUÇLAR, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Araştırmada Sosyal Bilgiler öğretmen adayların sosyal medya tutumları cinsiyet, sınıf düzeyi, ailenin aylık gelir düzeyi ve aylık okunan kitap sayısına göre incelenmiştir. Buna göre alt problemler çerçevesinde sonuçlara yer verilecek olup benzer araştırma sonuçları ile karşılaştırılarak tartışılacaktır.

Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının cinsiyetlerine göre hiçbir boyutta anlamli bir farklılık bulunmamıştır. Otrar ve Argın (2014); Kahyaoglu ve Çelik (2011); Akbulut ve Yılmazel (2012); Köroğlu (2014), Acar ve Yenmiş (2014) ve Aküzüm ve Saraçoğlu (2017’nun çalışmaları bu araştırmadan elde edilen sonucu desteklemektedir. Ayrıca internet bağımlılığı üzerine yapılan çeşitli araştırmalarda da benzer bir sonuçlar elde edilmiştir. Brenner (1997); Soule, Shall ve Kleen (2003); Ferraro, Caci, D’amico ve Blasi (2007)’nin araştırmalarında ise kızlarla erkekler arasında internet bağımlılığı açısından fark olmadığı tespit edilmiştir. Argın (2013) öğrencilerin sosyal yetkinlik ve sosyal izolasyon alt boyutlarından aldıkları puanların

öğrencilerin cinsiyetine göre anlamlı bir farklılık gösterdiğini ve bunun erkek öğrencilerin lehine gerçekleştiğini tespit etmiştir. Morahan Martin ve Schumacker (2000) ile Chou, Condrion ve Belland (2005)'nin araştırmalarında, erkeklerin kızlara göre daha çok internet bağımlısı olduğu tespit edilmiştir. Akbulut ve Yılmazel (2012) bu durumu toplumumuzda erkeklerin daha serbest hareket edebilmeleri, dışarıya çıkma alışkanlarında kontrolün aileleri tarafından kendilerine verilmesi ve internet kullanımını ev dışına taşıyabilmelerine bağlamaktadır. Bu durumda erkeklerin kızlara göre daha fazla internet kullanmalarına neden olmaktadır. McAndrew ve Jeong (2012) yaptığı araştırmada kadınların sosyal medya tutumun daha yüksek olduğunu bulmuştur. Bu araştırmada sosyal medya tutumunun cinsiyete göre farklılaşmadığı görülürken literatürde farklı çalışmalarda farklı sonuçların elde edildiği görülmektedir. Bu durum örneklem gruplarının farklı özellikleri ile açıklanabilir.

Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının düşkünlük puanları arasında sınıf düzeyine göre anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Eğlence-paylaşım, ilgi çekme, sosyal etkileşim, açık etkileşim, eğitim ve toplam puanları arasında ise anlamlı farklılık bulunamamıştır. Öğretmen adaylarının düşkünlük puanları 1. ve 2.sınıf düzeyindeki adaylar arasında 1.sınıf öğretmen adaylarının lehine anlamlı farklılık bulunmuştur. 1.sınıf öğretmen adaylarının sosyal medyaya daha fazla düşkünlük gösterdiği söylenebilir. Saraçoğlu ve Aküzüm (2017), Ortar ve Argın (2014), Süpçeler (2016), Atalay (2014)'in çalışmasında da alt sınıfta okuyan öğrencilerin sosyal medya tutumları daha yüksek bulunmuştur. Bu sonuçlar değerlendirildiğinde alt sınıfta okuyanların sosyal medyaya yönelik tutumlarının yüksek olması söz konusudur. Bu sonuç bu araştırmadan elde edilen bulguyu destekler niteliktedir. Bunun sebebi 1.sınıf öğretmen adaylarının yeni bir okula uyum süreci olarak düşünülebilir. Bununla birlikte öğretmen adaylarının ilerleyen yıllarda derslerinin ağırlaşması ve sınav kaygılarının artması da sosyal medya kullanım durumlarını etkilemektedir.

Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının eğlence paylaşım puanları arasında aylık gelir düzeyine göre anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Düşkünlük, ilgi çekme, sosyal etkileşim, açık etkileşim, eğitim ve toplam puanları arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır. Öğretmen adaylarının eğlence-paylaşım puanları 1000-1999 ile 2000-2999, 3000-3999 ve 4000-4999 arasında aile aylık geliri 1000-1999 olanın lehine olmuştur. Buna göre düşük düzey gelire sahip olanların sosyal medyaya daha fazla düşkünlük gösterdiği söylenebilir. Bu sonuç literatürdeki çalışmalarla farklılık göstermektedir. Literatürde genelde aile gelirinde anlamlı farklılık bulunmamıştır (Esen, 2010; Gencer ve Koç, 2012; Argın, 2013; Ökte, 2014; Zorbaz, 2013; Atalay, 2014). Bu durum düşük gelire sahip olan bireylerin sosyal etkinliklere katılmakta zorlanma durumları ile açıklanabilir. Bazı boyutlarda farklılık görülmemesi de çalışma grubunun ekonomik durumunun çoğunlukla orta seviyede olmasından ve sosyal medya sitelerine ulaşımın kolay olmasından kaynaklandığı şeklinde yorumlanabilir.

Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının düşkünlük ve ilgi çekme puanları arasında aylık okunan kitap sayısına göre anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Sosyal etkileşim, eğlence-paylaşım, açık etkileşim, eğitim ve toplam puanları arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır. Öğretmen adaylarının düşkünlük puanları aylık 3 ve üstü ile 1-2 kitap okuyanlar arasında 3 ve üstü kitap okuyanların lehine fark bulunurken, ilgi çekme boyutunda aylık 1-2 kitap ile 3 ve üstü kitap okuyanlar arasında 1-2 kitap okuyanların lehine anlamlı farklılık bulunmuştur. Buna göre fazla kitap okuyanların az kitap okuyanlara göre daha fazla sosyal medyaya düşkün olduğu görülmektedir. Ama ilgi çekme düzeyinde tam tersi az kitap okuyanların sosyal medya tutumu daha yüksek bulunmuştur. Durualp, Çiçekoğlu ve Durualp (2013)'in çalışmasında kitap okuyan öğrencilerin interneti daha az ve bilgi edinme amaçlı kullandıkları tespit edilmiştir. Türkyılmaz

(2012)'ın çalışmasında bilgi iletişim teknolojilerinin kullanımının artmasının II.kademe öğrencilerinin okumaya yönelik tutumlarını azalttığı tespit edilmiştir. Bu çalışmaların sonuçları bu araştırmadan elde edilen bulgularla çelişmektedir. Çelik (2015)'in çalışmasında da öğrencilerin e-kitap okuma tutumları ile sosyal medya kullanım sıklıkları arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Bu durum kitap okuma alışkanlığı ile sosyal medya kullanım durumu arasında herhangi bir ilişkinin bulunmadığı şeklinde yorumlanabilir. Bu araştırmada daha az kitap okuyan öğretmen adaylarının sosyal medyaya ilgi düzeylerinin daha yüksek olması bu adayların derslere ve kitap okumaya ayırdıkları zaman dışında sosyal medyaya yöneldiklerini göstermektedir. Daha fazla kitap okuyan öğretmen adaylarının ise sosyal medyaya düşkünlüklerinin daha fazla olması adayların sosyal medya üzerinden günlük haber sitelerini takip etmeleri; eğitim, sanat, kültür vb. durumları araştırma istekleri ile açıklanabilir.

Araştırmadan elde edilen sonuçlar doğrultusunda şu öneriler ileri sürülebilir:

- Araştırmada öğretmen adaylarının aylık kitap okuma sayılarına göre sosyal medya tutumlarını incelenmiştir. Literatürde kitap okuma ve sosyal medya kullanım durumları arasındaki ilişkiyi inceleyen doğrudan bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Bu bağlamda araştırmacılar yapacakları çalışmalarda kitap okuma ve sosyal medya arasındaki ilişkiyi ele alabilirler.
- Öğretmen adaylarının üye oldukları sosyal medya sitelerinde mesleki öğrenme topluluğu oluşturmaları sağlanarak (Kırnık vd., 2018) sosyal medyayı eğitim-öğretim sürecinde nasıl daha etkili kullanabilecekleri konusunda etkileşimleri sağlanabilir.
- Öğretmen adayları ile yürütülen bu çalışma hali hazırda görev yapmakta olan öğretmenler ile de yürütülebilir. Böylece okullardaki öğretmenlerin sosyal medyaya ilişkin tutumları belirlenerek, eğitim ve öğretim sürecinde sosyal medyayı nasıl etkili kullanabileceklerine yönelik çalışmalar yapılabilir.
- Eğitim fakültelerinde verilen/verilecek olan teknoloji ile ilgili eğitimlerde ve derslerde sosyal ağların/medyanın bilinçli kullanımı ile ilgili konulara değinilebilir.

## KAYNAKLAR

- Acar, S. ve Yenmiş, A. (2014). Eğitimde Sosyal Ağların Kullanımına İlişkin Öğrenci Görüşlerini Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma: Facebook Örneği. *Electronic Journal of Vocational Colleges, Bürokon Özel Sayısı*, s. 55-66.
- Akbulut, A. B., ve Yılmazel, G. (2012). Ergen Yaş Grubunda İnternet Bağımlılığı Düzeyinin Belirlenmesi. *15. Ulusal Halk Sağlığı Kongresi'nde sunulan bildiri, Bursa. Özet [http://halksagligiokulu.org/anasayfa/components/com\\_booklibrary/ebooks/15](http://halksagligiokulu.org/anasayfa/components/com_booklibrary/ebooks/15). UHSK, 20.*
- Akıncı Vural, Z. B. ve Bat, M. (2010). Yeni Bir İletişim Ortamı Olarak Sosyal Medya: Ege Üniversitesi İletişim Fakültesine Yönelik Bir Araştırma. *Journal of Yaşar University, C. 20, S. 5, s. 3348-3382.*
- Aküzüm, C. ve Saraçoğlu, M. (2017). Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Medyaya İlişkin Tutumlarının İncelenmesi. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi, C. 32, s. 803-817.*
- Argın, F. S. (2013). *Ortaokul ve Lise Öğrencilerinin Sosyal Medyaya İlişkin Tutumlarının İncelenmesi (Çekmeköy Örneği)*. Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Arslan, A. (2015). Eğitim ve Öğretimde Sosyal Medyanın Kullanımı. A. Büyükaşan, & A. M. Kırık içinde, *Sosyal Medya Araştırmaları 2: Sosyalleşen Olgular (s. 191-219)*. Konya: Çizgi Kitapevi.



- Ata, R. ve Yıldırım, K. (2016). Öğretmen Adaylarının Medya Okuryazarlığı Dersi Kapsamında İnternet ve Sosyal Medya Kullanımları. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi*, C. 17, S. 2, s. 581-602.
- Atalay, R. (2014). *Lise Öğrencilerinin Sosyal Medyaya İlişkin Tutumları İle Algıladıkları Sosyal Destek Düzeyleri Arasındaki İlişki (Bahçelievler İlçesi Örneği)*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Aydın, M. ve Çelik, T. (2017). Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Sosyal Medya Kullanım ve Doyumlarının İncelenmesi. *Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırmaları Dergisi*, C. 3, S. 2, s. 82-97.
- Aydoğan, F. ve Kırık, A. M. (2012). Alternatif Medya Olarak Yeni Medya. *Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, C. 18, s. 58-69.
- Baştürk-Akca, E., Saymer, İ. ve Ergül, S. (2015). Ortaokul Öğrencilerinin Sosyal Medya Kullanımları ve Siber Zorbalık Deneyimleri: Ankara Örneği. *Global Media Journal TR Edition*, C. 5, S. 10, s. 71-86.
- Benzer, E. (2013). The Analysis of Purposes of Science Teacher Candidates in Using Social Media. *Eğitim Araştırmaları-Eurasian Journal of Educational Research*, C. 53, S. A, s. 149-170.
- Brenner, V. (1997). Psychology of Computer Use: XLVII. Parameters of Internet Use, Abuse and Addiction: The first 90 days of the Internet Usage Survey. *Psychol. Rep.*, C. 80, s. 879-882.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, E. Ö., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2009). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Chou, C., Condron, L. ve Belland, J.C. (2005). A Review of The Research on Internet Addiction. *Educational Psychology Review*, C. 17, S. 4, s. 363-388.
- Çelik, T. (2015). Öğrencilerin E-Kitap Okuma Tutumlarının İncelenmesi. *Turkish Studies*, C. 10, S. 3, s. 271-284.
- Çöllü, E. F. ve Öztürk, Y. E. (2006). Örgütlerde İnançlar-Tutumlar Tutumların Ölçüm Yöntemleri ve Uygulama Örnekleri: Bu Yöntemlerin Değerlendirilmesi. *Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Dergisi*, C. 9, S. 1-2, s. 373-404.
- Büyüksener, E. (2009). *Türkiye’de sosyal ağların yeri ve sosyal medyaya bakış*. Türkiye’de İnternet Konferansı Bildirileri 12-13 Aralık 2009 Bilgi Üniversitesi, İstanbul.
- Dağhan, G., Nuhoğlu Kibar, P., Menzi Çetin, N., Telli, E. ve Akkoyunlu, B. (2015). Öğretmen Adaylarının Sosyal Medya Destekli Bilimsel İletişimi Kullanmaları Üzerine Nitel Bir Çalışma. *Türk Kütüphaneciliği*, C. 29, S. 2, s. 258-274.
- Dawson B. ve Trapp R. G. (2001). *Probability & Related Topics for Making Inferences About Data*. Basic & Clinical Biostatistics. 3rd Edition, Lange medical Books/McGraw-Hill Medical Publishing Division, 69-72.
- Doğruluk, S. (2017). *Öğretmen Adaylarının Sosyal Medya Kullanım Alışkanlıkları İle İnternet Bağımlılıkları Arasındaki İlişki*. Yüksek Lisans Tezi, Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kahramanmaraş.
- Durualp, E., Çiçekoğlu, P. ve Durualp, E. (2013). Sekizinci Sınıf Öğrencilerinin Kitap Okumaya Yönelik Tutumlarının İnternet ve Kitap Okuma Alışkanlıkları Açısından İncelenmesi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, C. 2, S. 1, s. 115-132.
- Elbasan, D. (2019). *Sosyal Bilgiler Öğretmen ve Öğretmen Adaylarının Sosyal Medyadaki Tarihle İlgili Paylaşımlara İlişkin Görüşleri*. Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.
- Eley, B. ve Tilley, S. (2009). *Online Marketing Inside Out*. Canada: Published by SitePoint Pty. Ltd.
- Erdem, A. Alkan, M. F. ve Erdem, Ş. (2017). Öğretmen Adaylarının Sosyal Medya Kavramına İlişkin Algıları. *Karaelmas Eğitim Bilimleri Dergisi*, C. 5, S. 2, s. 169-179.
- Esen, E. ve Siyez, D. M. (2011). Ergenlerde İnternet Bağımlılığını Yordayan Psikososyal Değişkenlerin İncelenmesi. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, C. 36, s. 129-137.
- Ferraro, G., Caci, B., D’amico, A. ve Blasi, M. D. (2007). Internet Addiction Disorder: An Italian Study. *Cyberpsychology and Behavior*, C. 10, S. 2, s. 170-175.
- Gencer, S. L. ve Koç, M. (2012). Internet Abuse Among Teenagers and Its Relations To Internet Usage Patterns And Demographics. *Journal of Educational Technology & Society*, C. 15, S. 2, s. 25-36.

- Göker, G. (2015). İletişimin Mcdonaldlaşması: Sosyal Medya Üzerine Bir İnceleme. *Turkish Studies*, C. 10, S. 2, s. 389-410.
- Gündüzalp, S. ve Şener, G. (2019). Y Kuşağı Öğretmen Adayları ve Sosyal Medya. *Turkish Studies*, C. 14, S. 2, s. 213-226.
- Güney, B. (2018). *Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Sosyal Medya Kullanımlarının Medya Okuryazarlık Düzeyinde Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi*. Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bursa.
- İli, K. (2013). *Sosyal Medya Ortam ve Araçlarının Öğrenci Davranışlarına Etkisi (Gaziçi Filizi Anadolu Lisesi Örneği)*. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Kahyaoglu, M., ve Çelik, H. C. (2011). *Ortaöğretim ve yüksek öğretim öğrencilerinin internet kullanımına yönelik tutumlarının çeşitli değişkenlere göre incelenmesi*. In 5th International Computer & Instructional Technologies Symposium. Fırat University, Elazığ.
- Karasu, M. ve Arıkan, D. (2016). Öğretmen Adaylarının Sosyal Medya Kullanım Durumları ve Medya Okuryazarlık Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Ege Eğitim Dergisi*, C. 2, S. 17, s. 549-566.
- Kazazoglu, S. (2011). *Anadili ve Yabancı Dil Derslerine Yönelik Tutumun Akademik Başarıya Etkisi*. Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Kırnık, D., Pepeler, E. ve Özbek, R. (2018). Öğretmen Adaylarının Sosyal Medya Kullanımına İlişkin Tutumları: Malatya İl Örneği. *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi*, C. 7, S. 1, s. 25-45.
- Korucu, A. T. ve Usta, E. (2017). Sosyal Medya Öğretmen-Öğrenci Etkileşimi Ölçeğinin Geliştirilmesi. *İlköğretim Online*, C. 16, S. 1, s. 197-216.
- Köroğlu, İ. Ş. (2014). *Üstün Yetenekli Çocukların Sosyal Medya Kullanım Motivasyonları*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Lietsala, K. ve Sirkkunen, E. (2008). *Social Media: Introduction to the Tools and Processes of Participatory Economy*. Finland: Tampere University Press.
- McAndrew, F. T. ve Jeong, H. S. (2012). Who Does What On Facebook? Age, Sex, and Relationship Status As Predictors of Facebook Use. *Computers in Human Behavior*, C. 28, S. 6, s. 2359-2365.
- Mısırlı, Ö. (2016). *Öğretmen Adaylarının Sosyal Medyadaki Etik Davranışlara İlişkin Görüşleri*. Doktora Tezi, Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Morahan Martin, J. M., ve Schumacker, P. (2000). Incidence and Correlates of Pathological Internet Use. *Computer Human Behaviour*, C. 16, s. 13-29.
- Otrar, M., ve Argın, F. S. (2014). Öğrencilerin Sosyal Medyaya İlişkin Tutumlarının Kullanım Alışkanlıkları Bağlamında İncelenmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, C. 3, S. 3, s. 1-13.
- Otrar, M. ve Argın, F. S. (2015). *Öğrencilerin sosyal medyaya ilişkin tutumlarını belirlemeye yönelik bir ölçek geliştirme çalışması*. 7. Uluslararası Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Sempozyumunda (ICITS) sözlü olarak sunulmuştur. Erzurum, Atatürk Üniversitesi. Alınan yer <http://www.jret.org>
- Ökte, A. (2014). *Öğrencilerin Zorbalık Eğilimleri İle Sosyal Medyaya Yönelik Tutumları Arasında İlişkinin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi, İstanbul.
- Özkan, M. (2019). *Görsel Sanatlar Öğretmen Adaylarının Sosyal Medyanın Öğrenme Sürecine Etkilerine İlişkin Görüşleri*. Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli.
- Öztürk, M. F. ve Talas, M. (2015). Sosyal Medya ve Eğitim Etkileşimi. *Journal of World of Turks*, C. 7, S. 1, s. 101-120.
- Öztürk, Ö. ve Kalyoncu, N. (2014). İlköğretim Altıncı Sınıf Müzik Dersi İçin Bir Tutum Ölçeği Geliştirme Denemesi. *The Journal of Academic Social Science Studies*, C. 25, S. 1, s. 235-248.
- Pollara, P. ve Zhu, J. (2011). *Social Networking and Education: Using Facebook as an Edusocial Space*. Proceedings of Society for Information Technology & Teacher Education International Conference, s. 3330-3338. Chesapeake, VA: AACE.
- Sağır, M. ve Doğruluk, S. (2018). Öğretmen Adaylarının Sosyal Medyaya İlişkin Tutumları İle İnternet Bağımlılıkları Arasındaki İlişki. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, C. 18, S. 2, s. 1041-1063.

- Sevinç, A. (2018). *Öğretmen Adaylarının Bilgi Gizliliği Yönetimi Davranışları, İnternet Bağımlılıkları ve Sosyal Medya Kullanım Alışkanlıkları Arasındaki İlişkileri*. Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Elâzığ.
- Solmaz, B., Tekin, G., Herzem, Z. ve Demir, M. (2013). İnternet ve Sosyal Medya Kullanımı Üzerine Bir Uygulama. *Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi Akademik Dergisi*, C. 7, S. 4, s. 23-32.
- Soule, L. C., Shall, W. ve Kleen, B.A. (2003). Exploring Internet Addiction: Demographic Characteristics and Stereotypes Of Heavy Internet Users. *Journal of Computer Information Systems*, Fall, s. 64-73.
- Süpçeler, B. (2016). *Ergenlik Döneminde Algılanan Sosyal Destek ile Yaşam Doyumu ve Özgüven İlişkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Yakın Doğu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Lefkoşa.
- Şurgun, S. (2016). *Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının, Bir Öğrenme Ortamı Olarak Sosyal Medyayı Kullanmalarına Yönelik Tutumlarının İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Erzincan Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Erzincan.
- Türkyılmaz, M. (2012). Bilgi İletişim Teknolojilerinin Okumaya Yönelik Tutuma Etkisi. *Bilgi Dünyası*, C. 13 S. 2, s. 477-493.
- Ulu, H. ve Baş, Ö. (2019). Öğretmen Adaylarının Sosyal Ağ Sitelerini Kullanım Amaçları, Eleştirel Düşünme Eğilimleri ve Medya Okuryazarlıkları Arasındaki İlişkiler. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, s. 1-21.
- Ünsal, S. ve Avar Vayvay, N. (2018). Öğretmen Adaylarının Sosyal Medya Kullanımlarıyla E-Öğrenmeye Yönelik Tutumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Route Educational and Social Science Journal*, C. 5, S. 5, s. 25-40.
- Yeşiltaş, E. (2016). Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Sosyal Ağ Kullanım Profillerinin Belirlenmesi. *Turkish Studies*, C. 11, S. 3, s. 2387-2406.
- Zorbaz, O. (2013). *Lise Öğrencilerinin Problemlerini İnternet Kullanımının Sosyal Kaygı ve Akran İlişkileri Açısından İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi., Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

## EXTENDED ABSTRACT

### *Introduction*

The social media became operational in the 21st century and brought people from all walks of interest to the internet. Social media has become one of the most ideal usage areas because it can be continuously updated, open to multiple usage and virtual shares. It is seen that people spend more time in this virtual environment and live by building a new world. Serious actions such as finding friends, sharing social and political thoughts, meeting and getting married take place in virtual environments.

Social media is also used by educational environments and people involved in education. Teachers' ability to use social media correctly and effectively in the process of learning and teaching, encouraging students to spend more time on social media and supporting their learning are in line with the attitudes towards social media during teacher education. For this reason, it is important for the candidates to acquire the skills to use social media correctly and effectively in the process of teacher training, and to experience how they can use the social media in the process of learning and teaching. Therefore, in this study, it is aimed to examine the attitudes of prospective Social Studies teachers towards the use of social media. In this respect, it is aimed to answer the following questions:

What are the attitudes of prospective social studies teachers towards social media?

- What are the lowest, middle and highest awareness scores of teacher candidates from the dimensions included in the scale?
- Do pre-service teachers' attitudes towards social media differ according to gender?
- Do pre-service teachers' attitudes towards social media differ according to class level?
- Do pre-service teachers' attitudes towards social media differ according to the number of books read monthly?
- Do pre-service teachers' attitudes towards social media differ according to family income?
- What is the relationship between the dimensions of the attitude scale towards the habit of reading books of prospective teachers?

### *Method*

The research was designed in the survey model of quantitative research types. A survey is an approach that aims to define a situation as it exists in the past or present. In this approach, there is no attempt to change or influence whatever is the subject of the research. (Büyüköztürk et al, 2009). The study group consisted of 213 prospective teachers from the 1st, 2nd, 3rd and 4th grades who are studying in the Social Studies Teacher Undergraduate Program of a state university and accepted to participate voluntarily in the fall semester of the 2019-2020 academic year. Accordingly, the sample type of the study was determined as the appropriate sampling. Appropriate sampling is the type of sampling in which the researcher selects participants who are close and easy to access. This sampling is used when other sampling types are less likely to be used (Dawson and Trapp, 2001). Attitude Scale towards Social Media Use developed by Otrar and Argın (2015) was used as data collection tool. These substances were reverse coded

for analysis. The researchers calculated the Cronbach's Alpha values of the scale according to this calculation, 0.897 for the indulgence dimension, 0.869 for the entertainment and sharing dimension, and 0.821 for the interest dimension; 0.781 for social interaction dimension, 0.713 for open communication dimension and 0.718 for education dimension. Items of indulgence dimension in the scale (items 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35) were negative. The data were collected by the researchers by reaching the prospective teachers themselves. In the normal distribution test, the normality value was found to be 0.199. Since this value is greater than 0,050, it has been found appropriate to be analyzed by parametric tests. The data obtained in the study were analyzed by independent samples t-test, one-way ANOVA, scheffe, LSD, descriptive statistics, correlation analysis.

### ***Results and Discussion***

According to the results of the study, no significant difference was found in any dimension according to the gender of the Social Studies teacher candidates. A significant difference was found between the indulgence scores of teacher candidates according to grade level; there was no significant difference between entertainment sharing, attention, social interaction, open interaction, education and total scores. There was a significant difference between the participants' entertainment sharing scores according to their monthly income; there was no significant difference between induction, attention, social interaction, open interaction, education and total scores. There was a significant difference between the scores of pre-service teachers' indulgence and attention according to the number of books read per month.